

แบบถอดองค์ความรู้เจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้เฉพาะด้าน

๑. เรื่อง การควบคุมป้องกันและกำจัดแมลงวันผลไม้อย่างยั่งยืน

๒. ชื่อเจ้าขององค์ความรู้

นายบุญสง อึ้งเจริญ
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง
โทรศัพท์ ๐๘๙-๕๔๔-๙๙๔๓

๓. ความเป็นมา

จังหวัดระยอง เป็นแหล่งผลิตผลไม้ เงาะ มังคุด ลองกอง ขนุน มะม่วง มะปราง มะยงชิด กล้วยไข่ พื้นที่ปลูก ๘๕,๐๐๐ ไร่ ผลผลิตรวม ๗๑,๕๘๐ ตันกระจายอยู่ในพื้นที่ ๘ อำเภอ เกษตรกรผู้ปลูกผลไม้ดังกล่าวประสบปัญหาแมลงวันผลไม้ทำลายผลผลิต ทำให้ผลผลิตเสียหายร่วงหล่น ผลผลิตไม่มีคุณภาพ ไม่สามารถนำมาบริโภคและจำหน่ายได้ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรมีรายได้น้อยลง และประสบปัญหาขาดทุน จำเป็นต้องเร่งดำเนินการ หากไม่ได้รับการแก้ไข จะส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตคุณภาพผลผลิตของผลไม้ ทำให้เกษตรกรผู้ผลิตประสบปัญหาขาดทุน การทำลายของแมลงวันผลไม้จะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น การควบคุมป้องกันและกำจัดแมลงวันผลไม้จำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัดระยอง

๔. องค์ความรู้ในการทำงาน และงานที่ภาคภูมิใจ

องค์ความรู้ในการถ่ายทอดความรู้การควบคุมแมลงวันผลไม้โดยใช้กับดัก

วัสดุอุปกรณ์

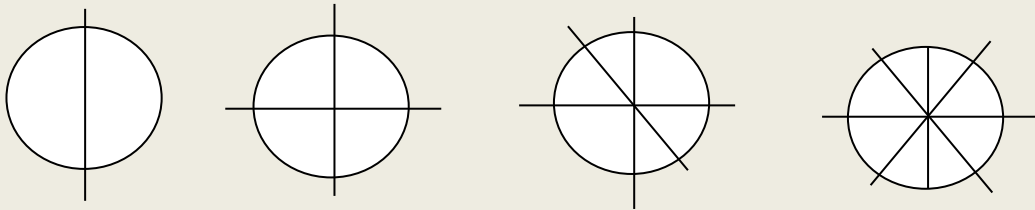
๑. ขวดน้ำพลาสติก
๒. เทปกาวสีเหลือง
๓. ลวด
๔. สำลี
๕. มีดคัตเตอร์
๖. คีมตัดลวด
๗. เมททิลยูจินอล

๑) นำขวดน้ำพลาสติก ขนาด ๕๐๐ ซี.ซี. หรือ ๑,๕๐๐ ซี.ซี. พันเทปกาว ๓ รอบโดยแบ่งเป็นช่วงเท่าๆกัน จำนวน ๒-๓ ช่วง

๒) ใช้ปากกาวงเป็นวงกลมในแต่ละช่วงที่ติดเทปกาวสีเหลืองประมาณ ๖ - ๘ วง แล้วขีดเส้นกากบาท ๔ เส้น ดังรูป

๓) ใช้มีดคัตเตอร์ปลายแหลม กรีดตามเส้นที่กากบาทไว้ในวงกลมทั้ง ๔ เส้น ทำให้ครบทุกวงกลม

๔) นำลวดมาตัดยาวประมาณ ๓๐ - ๔๐ เซนติเมตรขึ้นอยู่กับขนาดขวดที่ใช้ แล้วใช้ลวดพันสำลีที่ปลายข้างหนึ่งให้แน่น นำฝาขวดพลาสติกมาเจาะรูตรงกลาง แล้วสอดไปในรูฝาขวดพลาสติกขดลวดให้ติดกับฝาขวดพลาสติก โดยให้สำลีแฉวนอยู่ประมาณกลางขวดพลาสติก

๕) หยดเมทิลยูจินอล บนก้อนสำลี แล้วนำกับดักไปแขวนที่ต้นไม้สูงประมาณระดับสายตา ประมาณ ๑.๕๐ เมตร นอกทรงพุ่มต้นไม้ทางทิศตะวันออกเพื่อไม่ให้โดนแดดมาก จะทำให้กลิ่นของสารอยู่ได้นาน โดย พื้นที่ ๑ ไร่ วางกับดัก ประมาณ ๘ จุด

๕. สรุปองค์ความรู้ที่ใช้

ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้ ด้วยการวางกับดักแมลงวันผลไม้โดยใช้สารล่อแมลงวันผลไม้ (เมทิลยูจินอล) ทำลายแมลงวันผลไม้เพศผู้

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ได้รับความร่วมมือจากเกษตรกร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. จังหวัดระยองให้ความสำคัญกับเรื่องแมลงวันผลไม้ โดยสนับสนุนงบประมาณทุกปี

๗. แนวคิดในการทำงาน

สารเมทิลยูจินอล ทำลายแมลงวันผลไม้เพศผู้ เกษตรกรอาจมีคำถามว่า เพศเมียเป็นตัววางไข่ในผลไม้ แล้วจะลดปริมาณได้อย่างไร การกำจัดแมลงวันผลไม้เพศผู้ลงมากๆ ก็จะทำให้แมลงวันเพศเมียได้รับการผสมพันธุ์น้อยลง แมลงวันเพศเมียจึงไม่มีไข่ไปวางในผลไม้ ทำให้ผลไม้เสียหายน้อยลง ปัจจุบันมีสารล่อแมลงที่สามารถกำจัดได้ทั้งแมลงวันตัวผู้และตัวเมีย เรียกว่า ยีสโปรตีน

“การควบคุมแมลงวันผลไม้อย่างยิ่งยัด ต้องทำอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมทั้งพื้นที่”

๘. ที่มาของข้อมูล (ผู้ถอดองค์ความรู้)

นางสาวกรแก้ว สุภารักษ์
กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง